

SZÉKESEFEJÉRVÁR

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.

Megjelen hetenkint kétszer szerdán és szombaton.

A lap ára

házhöz hordással vagy postán küldve:

Egy évre	8 frt. — kr.
Fél évre	4 frt. — kr.
Negyed évre	2 frt. — kr.

Bérmentelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden négy hasábos petitsor: Megrendelőinktől 4 — nem megrendelőinktől 6 kr-ért igrtattatik be.

Lapunk számára hirdetések felvesznek **Budapesten:** Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Mórész.

Bécsben: Ooppelik L. és Mosse Rudolf. Hrdlicka Vincze.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejervár” szerkesztőségének (Vörösmarty-tér 6-ik sz.) címzendők; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klöfner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyíltérben megjelenő közlemények után négy hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Nyílt levelek.

XVII.

Szerkesztő barátom! Leteszem a szórólápatot s a helyett tollat ragadok. (Én pedig letenném a tollat s szórólápatot vennék kezembe, mert az háládatos s becsületesebb foglalkozás, mint a sajtó a mai megromlott világban. Szerk.) Tele a bögyöm, sok nyomja a lelkeket, belehalok, ha ki nem önthetem az epémet. (Akkor csak öntsd ki, csak ne rám. Szerk.) Barátom! hozzád mint nagy politikushoz fordulok. (No ugyan eldobtad a sulykot. A politikához annyit értek, mint hajdu a harangöntéshez. Nem is akarom magamat nagyon beleártani, mert azt látom, hogy a kik egész az undorodásig üzik a mai politikát, hamar beletörök a bicskájok, akkor aztán késő bánat, eb gondolat. Szerk.) Legelsőben is feszegetjük a választásokat, mert most ezzel van szaturálva a levegő, s korcsmában, faluházánál, az asztal mellett, az utcán csak választásokról folyik a beszéd, mely alatt egyik arc kiderül, mint a májusi regg, a másik olyanná lesz mint a savanyu uborka; a harmadik haját tépi, szóval a szerint rángatóznak az izmok, a mint a kormánypart győzött s a habarék vagy szélbal bukott. Ad vocem habarék, te mint nagy politikus, mit tartasz a habarékparttól, kötsz-e valami reményt s üdvöt a hazára nézve az ő politikájukhoz, vagy az egész ágaskodás nem egyéb mint bársonyszékbe ugrás, vagy is inkább ugrani akarás? Én részemről azt

hiszem, hogy az egész porverés nem egyéb, mint hatalomravágás, s ha ezen jó urak kezébe vehetik az állam hajójának kormányát, vezetni fogják azon vizeken, melyeken a mostani kormány vezette s minden szemrehányásra csak azt fogják felelni: „jah nem lehet hab ellen uszni, hát uszunk mi is a merre visz a víz.” (Ha akarod tudni, mi a habarékpart, hát az nem egyéb mint zöld borsóval, vörös répával, krumplival, sárga céklával, makaronival garnírozott mócsing. Szép ránézve, sokat mutat, sokat ígér; de ha bele akarsz harapni, akkor látod, hogy megemészthetetlen. Olaj és víz nem egyesülhet soha, így nem képzelhetem, hogy a szélső jobb és független szabadelvű párt tagjai — a kiknek utai annyira eltérők — más célban, mint a jelenlegi kormány megbuktatásában, találkozhattának. De ha ez megtörténne... quid tunc? Jogos téren áll a 48-as párt s becsülendő benne a következetesség. Ő is a kormány megbuktatására törekszik, de azon elvből, hogy a szentesíti az eszközöket, nem áldozza fel az elvet. Hogy a nagy hűhóval megindult habarékosság nem ért célzt s a józan magyar nép nem viseltetik bizalommal azok iránt, a kik a zavarosban szeretnek halászni, megmutatták a választások. Szerk.)

„Bámulok, meg bámulok, szám kevés a bámulásra” én is azt mondtam ám, mikor Tiszának a kálvinista pápának a kálvinista Rómában való megbukását olvastam. Mit szólsz ahhoz, hogy egy miniszterelnök saját fészékéből kidobatik? (Tiszát a kálvinista

pápát megkínálta jelöltséggel Esztergom a magyar Róma és ez oly csattanós elégtétel akár a kálvinista pápának, akár a miniszterelnöknek, a mely kellőleg fedezi debreczeni bukását. Debreczen híressé tette magát s az ő hire, neve ugy csillog a haza színe előtt, mint a hájjal megkent suba. Hiában barátom! a hol annyi sulyom terem, ott a nagy hazafiaknak is bővíben vannak. Azt mondja egy napilap, hogy az a 72 ember a ki Tisza ellen szavazott, nem tudja mi az önálló vagy közös bank. Én pedig azt vagyok mondó, hogy egész Debreczenben alig van 72 ember, a ki tudja. Hanem mégis van a mit Debreczenben becsülök és pedig az, hogy ha már Tisza nem kellett neki, legalább nem habarékra, hanem 48-sokra szavazott, mert hát ott van az a kálvinista bazilika, mely nevezetes arról először, hogy — nem merem kimondani, mert hátha megütik a körmömet, másodsor annak tornyában van az a híres Rákóczi harang, melynek minden kondulása azt zúgja a czivisek fülebe: „talpra magyar.” Szerk.)

Tisza debreczeni bukása nem egyszers mind a kormány bukása, sőt Tiszának is nagy elégtételt adott a közvélemény, mert több helyen, még Fiumében is megválasztották. (Most hát válogathat a mandatumban mint a vadkörteben. Szerk.)

A mi nálatok történt a követválasztás alkalmával, az nem nagy fényt vet Fejervárra és politikai moráljára s nem fogy csudám, hogy kapitánytok, a kit oly népszerű embernek hirdettek, elbukott s plane

az értelmiség háta fordított neki s főjegyzők körül csoportosult, a ki plane a szélballal habarékolt, hogy ezen kőfőcson keresztül juthasson az országházába. (Nálunk nem elvek, hanem személyek harcza folyt és ha a titok fátyolát fellebbentetők: akkor sok oly dolog jönne napfényre, melynek láttára letenném a tollat és a szórólápatnak a boldog végét fognád; de hallgass nyelvem, nem fáj fejem. Szerk.) Hát az honnan van, hogy ez a mi jámbor s békavérű megyénk csaknem mind függetlenpárti képviselőt választott s míg a megye nagytermében oly áldott mameluk, künn a szabadban oly szilaj szélbali? (Ne hidd, hogy azok mind szélbaliak. Áldott Deákpárti emberek voltak azok, hanem ha az ember repülni akar, szükséges, hogy szárnyat kössön, már pedig nálunk nagyon csattogó szárny a 48. Szerk.) Én legkevésbé sem kételkedem, hogy választott képviselőink derék, hazafias érzelmű egyének, a kikben sok jó akarat van; de azt kétkedem, hogy kellő államférfiúi képességgel bírnának arra nézve, hogy a törvényhozói magasztos; de nehéz állomást be tudnák tölteni. (Hagyd el a rekrimatiót, kicsiny a bors, de erős. Nem vagyunk az államférfiaknak oly nagy bővíben, hogy minden postra tábornokot állíthatnánk. Én megnyugszom bennök. Szerk.) Azonban, hogy hová fessik, azt a jövő mutatja meg, most elég, következő levelemet holnapután kapod. (Talán folyvást esik nálatok, hogy oly hosszú időre letetted a szórólápatot? Szerk.)

Barátod M...y.

SZÉPIRODALMI CSARNOK.

Közhit.

Meddig a költőknek rossz napjaik voltak, Mindig szerelemről s erkölcsről daloltak: De mióta ők már fennhézájva élnek, Lelkesült dalokban, csak gyönyört regélnek. (Németből.)

Régi szabály.

Mit jó szerencsétől vevünk, Azt mindig „mi magunk tevünk.” Ha ügyetlenségéből bármit rosszul tettünk, Ó akkor többnyire „ártatlan szenvedünk.” (Németből.)

Borongó.

Bús magyarok Pesten.

Végre megúnják bús magyarjaink a fiaker pocsolját-zavaró kerekeinek fűlsértő robaját, meg a lóvonatu bakteri túlkölést, meg a pereces variáció hiányban szenvedő rikoltozását, — legjobban megúnják a karmazsinnal pingált piros ajkakat, bécsi rongytól viritó bazsarúza arczokat.

— Már komám ha festett legalább bor legyen!

— Mondasz valamit. Térjünk be egy literre ide a három hordóba.

— Fiat justitia. Az pedig a borban vagyon. Helyes.

Már a hűséges lelkű postás is ott vár. Már ott találják a jó Benkő bácsit is, a nemzeti színház veterán bajnokát s egy személyben könyvtárnokát. Ó nem a halbszájtis publikumhoz tartozik, fél literenként hozatja a Tétényről beszámazott ere-

deti szegárdit. Magyar dohányt szí mindhalálig egy ősi tajtpipából, melyre Zrinyi hősi halála van ékesen kidomborműveze. Minden este, mikor már nem is az első, nem is a második üveg járja, Petőfőről kezd elbeszélni, hogy színészkedtek együtt Kis-Csépnán, hogy veszekedtek a szobasóprés fölött, mivel attól miudeni egész előzenységgel megakarta kimélni a másikat. (Alig hiszem!) Mindig talál magának a jó öreg ur emberséges publikumot, a kik végességig hallgatják. Csak néha tekint szét félelmesen és gyanakvólag — azt hiszem Gyulait keresi szemével, attól félti ez elemények kincsét. Ó regényt fog írni erről! mondja kedély dús perzeiben.

Tamássy is megérkezik.

— Hát megholt ám Szigligeti.

— Tudom. El is tetettük. Feleli: Nyugtassa meg az Ur Isten!”

— Hát osztán sajnálja-e? Meggyászolta-e?

— Meg biony. Egész iczczaka ittam, hogy szinte megeredt a jószág forrása mind a két szememből.

A gázlámpák fénye urálja a várost. A néző közönség rég elozlott hatalmas hullámokban a két magyar színházból. — És valamiképen Tisza támogatja düledező partját, s a düledező párt viszont a düledező Tiszát, époly kölcsönös támogatással juthatnak már csak el hőseink a Panoniába, hol Patikárius talpcsiklandozó nótái fogadják bús magyarjainkat.

— Hujh!

— Kérem! nem szabad lármázni. — Szól a pinczér a rikkantásra.

— Huj-huj! (Egy fokkal magasabban.)

— De kérem itt nem szabad lármázni. (Ez meg még egy fokkal magasabban.)

— Hujjuj!

— No de kérem itt nem szabad lármázni.

— Huzd rá cigányt azt a nótát —

— Megvirad még valaha!

— De kérem nem valaha, ihol még ma is!

— Huzd rá, hogy: Szabad a madárnak....

— Jáj, de nem szabad ám Madár ur. A teens publikumot tesszen respectálni. — Később húzsom én akár virradtig.

— Csilaj! ne orgonálj! Mert hátba vágják, hogy felnő a púpod a mennyek kapujáig. Aztán, ha kérdi szent Péter, hogy kija? megmondhatod, hogy: az én púpod a, mert tekintetes Madár Pista vágott hátba.

— Bort ide te kis gyakornok! Hadd ott Pista azt a cigányt, dewla rugja meg. Egyet iszunk, azután elmegyünk innen.

— Tessék kérem, extrafein badacsonyi!

— Addsa azt a fogmosót, hadd öblögessek!

— Olyan e tesvir, mint a kocsizörgés. Nem bánt senkit, mégse szeretik.

— Menjünk hát a király-utcába.

— Bizony jobb is lesz. Őt főresért huzza Pali, mig a vonó szakad.

— Szakadjon meg hát ez a potrohos vendéglős... Hordozóskodjunk innen!

El is bandukolnak.

Patikárius bújában egy gixert bocsát utánok a cremonai hegedűböl.

A király-utcában csalogatólag pislog Weisz uram nagyvendéglős (no ahogy veszszük — a vendéglője is nagy, meg maga is) gázlámpája. Már messziről hallatszik a vén bögőnek tiszteletes mormogása.... Oh ti szegény morók! Ha valaha csakugyan Egyiptomban vagy Indiában voltatok (— hogy még azt se tudjátok!) — maradt-e onnan bennetek még aany magicus sejtelen, hogy érezni tudnátok hőseink közelségét, hogy felvidulhatnátok egy kissé e savanyu firmák között, kik ugy gurnyasztanak itt jobbra-balra, mintha lábukat összehuzta volna a görös (pedig csak a zsebköket); — oly szánandó arczot csapnak, nehogy nekiök menjetek egy üres tányérral, melytől jobban félnek, mintha ugyanarról egy krétai (értsd: „ird fel a contómra!”) malacz mosolyogna feléjük... Érzitek-e, hogy jönnek, érzitek-e, sejtitek-e, hogy közeleg a megváltás órája?

Dehogy érzik!

Szomoruan húznak valami nyaktekerő francziát, melyen magyar ember ugy tud mulatni, mint vidéki apostolai Themisnek az új bagatell-ügyi törvény behozatala felett.

— Csilaj cigány! Mit keseregsz itt, mint a vakapád kija!

— Alázatos szolgálk tekintetes urak! — Szól a fekete primás tisztességes megsüvegeléssel (pardon! fődellen föl húzta) a belépő magasságokhoz, kik kaczkias léptekkel mérk végig a termet, hogy a legutolsó asztalhoz telepedjenek. Hejh! a szegény magyar ember csak mindenütt a sarokban — — kivéve mikor a friss csárdást járja, akkor a kaczkai csizma orrán húzza meg magát.

Tizenöt puskalövés, tizenöt puskalövés ellen.

Közlő: Dr. Seidel Pál.

(Folytatása.)

Lássuk a szellemi párbajt.

1) *Somogyi Géza*. Dr. Seidel Pálnak fogalma sincs arról, hogy a népiszkolai természetrajzban a tanítást nem az ásványtan, hanem az állattant kell kezdeni. (Igy beszél ő 1878-ban.)

1) *Seidel Pál*. Somogyi urnak fogalma sincs arról, hogy én, mielőtt oly természetrajzot irtam volna, melyben előbb szölok az ásványokról, mint az állatokról: irtam oly természetrajzokat is, melyekben előbb tárgyaltam az állattant, mint az ásványtant.

2) *Somogyi G.* Az újabb kori paedagógia követeli azt, hogy az állattant az ásványtan előtt tanítsassék a népiszkolákban.

2) *Seidel P.* A régibb kori paedagógia követelte ezt. Mintegy huszonhárom év előtt, 1855-ben magam is így tanultam a természetrajzot, mint kis gyermek. A jeles Májér Mór természetudós, és az akkori iskolai bizonyítványomat hitelesítő, érdemkereszttel díszített dr. Bula Theophil, akkori iskolai igazgatóm, bizonyíthatja ezt. Az ön bírálatának közlése előtt több évvel megjelent általam írott természetrajzok szinte kézzel fogható tanúbizonyságai annak, hogy 1878-ban már nem mondható az újabb kori paedagógia vívmányának, az, hogy a gyermekekkel előbb tanítsassék az állattant és azután a növény- és az ásványtant. Nem én járok, hanem Somogyi ur jár a régi paedagógia útján. En azon utat, melyet ön nekem a mostani évben, mint újat ajánl; mintegy 6 év előtt, 1872-ben, elhagytam mint régi. Kézzel fogható bizonyosság erre a „*Naturgeschichte zum Gebrauch für Volksschulen*.” — *Von Paul Seidel. Stuhlweissenburg. 1872.*” című könyvem.

3) *Somogyi G.* Az ásványtan osztályozásában Seidel Pál ur egészen önkényes. — Ha Werner rendszerét akarta alapul venni, miért nem tartotta meg a négy osztályt?

3) *Seidel P.* Két tiszteletteljes észrevételem van erre:

a) Werner 4 osztályát azért nem tartottam meg, mert nem Werner rendszerét; hanem saját „önkényes” elveimet akartam követni.

b) Somogyi ur elismeri, hogy osztályozásom „önkényes” és mégis azt mondja rólam, hogy Werner utját tűztem ki irányadóul. A „generalista” Werner és a „specialista” Seidel közt nagy a különbség. El-lene mond Ön önmagának. Méltóztatik tudni, hogy ily ellenmondás miatt a szentírás valakinek azt mondja: „*Ex ore tuo judico te serve nequam!*” „Saját szájadból itéllek el gonosz szolgát!” De én nekem ezt nem szabad mondanom; csak azt szabad mondanom: „Saját szavai czáfólják meg önt tisztelet Somogyi ur!”

4) *Somogyi G.* Az ásványtanban S. P. a köveket és a földeket egymástól elkülöníti; pedig a kövek és földek egymástól elválasztását semmi sem igazolja.

4) *Seidel P.* Önnek ezen nézetét nem

szándékozom megczáfólni, a magyar nemzet 10 milliója megczáfolja ezt. A palotákat alkotó műépítész és földalatti gunyhókat rakó szegény pásztorok is megczáfólják ezt. — London, Páris, Budapest, Berlin, Róma, Bukarest sok jeles ásványtanteremtő különbséget tesznek a földek és a kövek között. —

En arról nem tehetek, hogy ön esetleg csak olyan természetrajzi írók műveit olvasta, kik több európai szaktudós és az egész közvélemény (sensus communis) dacára a kövek és a földek között nem tudnak, vagy nem akarnak különbséget tenni. Tudom én azt, hogy a maga szakmájában tehet a szaktudós „Urbi et orbi,” az egész világnak ellenvetést; de önnek és nekem is szakmánk nem az ásványtan; hanem a paedagógia, nekünk az ásványtani szaktudósok különféle nézetei miatt nem szabad egymás ellen fejevert emelnünk; nehogy beteljesedjék felülünk is a koszosz költő eme dala:

Isten a megmondhatója,
Mennyit szenvedek!
Testi lelki nyugodalom
Mind eltűntenek.

Nappal állom forr fejemben,
Éjjel gond virraszt;
El se végzem, már is újra
Kezdem a panaszt.

Nekünk paedagogusoknak, különösen a népiszkolák ügyeivel foglalkozó paedagogusoknak, nem tanácsos vitakozásba erednünk bizonyos szaktudósok oly véleményei miatt, melyek a népiszkolai paedagógia terét túlhaladják. Nekünk, a nemzet azon napszamosainak, kik a népiszkolák göröngyös talaján dolgozunk, mindenkor, midőn a népiszkolai paedagógia körül álló egyébb szaktudományok teréről van szó, figyelembe szabad sőt sokszor kell is tartanunk ama közmondást: „*Járt utat, a járattanért el ne hagyj!*” Nem szabad felednünk, hogy a mi szellemi tanyánk a paedagógiának sátora, a népnevelésnek szent háza; pedig a világ civilizálásának leghíresebb könyvében a Bibliában az van megírva: „*a mely ház önmagában meghasonlít, az elpusztul.*” Nekünk vigyáznunk kell arra, hogy a „kákán eszmét” ne keressünk, mert a háza, amár igaz az, hogy „si vis pacem: para bellum!” csakis akkor boldogul, midőn annak munkásai a szent béke olajának üdítő árnya alatt „viribus unitis” egyesült erővel dolgoznak a háza boldogsága csarnokának felépítésén és nem keresik minden ok nélkül az egymás elleni czivódást. (Folyt. köv.)

Uti jegyzetek

Német- és Franciaországából.

Közlő: Klökner Gyula.

Ebédre egy bajor konyhába vezettek barátaink, megízlelendő a bajor kosztot; az még meglehetősen a Felső-Németországéhoz képest, husékeik izletesek. Deutsch Béla utitársunk salátájához per jux paprikát kért s ime a perczben oly szép piros paprikát

hoznak neki, melyet nálunk is ritkán látni. Jele, hogy e magyar specialitásunk a külföldön is keletnek örvend s ott nemsokára meghonosol.

Mert hogy a paprikánál vagyunk, egy kis esetet kell elmondanom, mi velünk Frankfurtban történt.

Egyik elsőrangú szállodában vacsoráltunk, hol az étlapon Paprika-Gollasch is ki volt írva. Már csupa kíváncsiságból is hozzattam, de borssal volt fűszerezve s még a színe sem volt veres. Később rendelék nála egy Pfannenkuchent. Már Münchenből ismertem, hogy az olyan, mint nálunk a palacsinta, csak hogy nem lesz megczukrozva, sem befőtelt megtöltve, tehát megmondtam neki, hogy tegyen bele lekvárt s czukrozza meg.

„Was ist das: Lekwar? Ist's vieileichst Paprika?” Mire megmagyaráztam, hogy az Eingekochtes, vagy mint nálunk mondják: confitures; magát helyreigazitandó megjegyzte: „Ich müsste denken, es sei Paprika, da ich vermüthe, die Herren sein Magyaren, und dort ist man Paprika.” Szegény fiu bizony azt hitte, hogy mi minden ételt paprikával eszünk, s e tévhitben a müncheni magyar ifjak sem igen akarják őket felvilágosítani, mert hogy a vendéglős kedvükért paprikát tart, ugyancsak beszórják ám vele minden étüküket, ha ki is csordul szemeikből a köny s ha a veríték is kiüti homlokát, hazafias büszkeséggel élvezzi a honi főszert.

Ebédután az Orient kávéházban elolvastuk a „Borsszem Jankó,” „Ellenör,” „Egyetértés” s „Pesti Napló” legújabb számaikat, mely lapokra a kávéház tulajdonos rendszeresen előfizet, delután kimentünk a Pschorr sörpinczébe s a Baviária. A Pschorr-pincze München egyik specialitása. A korszmáros itt is nagy ur, nem hozna az neked innod, vagy enned, ha magad nem mégy érte. A szokást követve, mielőtt belépünk a kertbe, az ajtónál felállított bódében sajttal s kenyérral láttuk el magunkat s hagytuk magunkat az árral tovaragadtatni. Az ár pedig a sörmérőnek törtétt, tehát minket is oda sodort s szerencsére gyorsan kancsóhoz jutottunk s miután azt kimosztuk s megtöltöttük, elmentünk helyet keresni. Az bár vasárnap nagy dolog, de mégis sikerült. — Nagyot hörgentettünk korszónkból s szemlélt tartánk az előttünk levők felett.

Egy terebélyes fa alatt 4 vak muzikus fújja a „Bairisch Bier und Leberwurst,” mire aztán az egész tömeg hozzáfújja, hogy jupajdá, jupajdá! A bajor kaplár nagyot hörgent kancsójából s szerelmes oldalspillantással egészen sansgene átszorítja kedvesét, még a félénk szabó-legénye is szerelemre hevül s sokatmondó pillantást vet mellette ülő Dulcinea-jára. De elég ebből ennyi. A Pschorr pinczét is otthagytuk (rákövetkező 3-ik nap legeti) s a Baviaria s Ruhmeshallenak tartottunk s azt öt percz után, a lövölde mellett áthaladva elértünk. A Ruhmeshalle Lajos király Klenze építész-szel 1843-ban, az ország kitünő férfiai emlékére állította fel. Egy 230 láb hosszú, 60 láb magas, a legszebb dóriai templom-

stylan s márványból épült mű, melynek nyitott frontfolyósított meggyenyölöz 24 láb magas dória márvány-oszlop tartja. A folyosó boltozatán domborművek s fülkéiben 80 hírneves bajor tudós s művész mell-szobrai díszlenek. Valamennyi Schwanthaler műve. A Ruhmeshalle előtt áll a Baviária. Egy óriási érez szűz, kinek csak a keblébe 18 ember befér, szintén Schwanthaler műve. A legcolossalisabb érekszobra a világnak, melyet Lajos király török ágyukból öntetett. Márvány talapzatán kapu van, honnét belsejébe a fejéig 99 lépcső vezet. Mi is megmásztuk a csigalépcsőt s szemem (mely akkora, mint egy ablak) Münchenre a legszebb kilátást élveztük. Visszatértünkben a Sendlingi temetőt érintettük, mely igen rendezett s díszes emlékövekkel bír, de a benne felállított halottak-kamra igen kellemetlen benyomást gyakorol a szemelőre. Egy félkör alakban épült földszintes épület, hova az egész város halottjai a megtörtént halálest után kihoztatnak s ott közszemlére kiterítettnek s azután innen takarítottatnak el örök nyugalomra. Vagy 20 kiterített halott feküdt előttünk, persze itt is osztályozva, kiki mennyit fizet.

Az itt keltett benyomást nem csillapítja a népszünet s összerugdozás, mit viszájöttünkben már a Sendinger kapunál észrevettünk. Az egész népségnek oly desperatus kinézése volt s az a sugdosás, futkosás már sejteté vélték, hogy valami rendkívülinek kellett történi. S alig haladtunk 50 lépést, mikor egy nagy tömegre buk-kantunk, mely egyik müncheni napilap író-dája ajtaját ellepte. Mi is odasieltünk s a zárt kapun fehérpapírra két írónál következő táviratot olvastuk. „Berlin, d. 2. Juni 1878. Nachmittag 4 Uhr. Heute Nachmittag um 3 1/2 Uhr hat man abermals auf den deutschen Kaiser geschossen. Der Attentäter soll ein Dr. phil. Namens Nobiling sein. Der Kaiser ist stark verletzt und befindet sich in Ohnmacht.”

Szegény öreg császár szomorú sorsát mindenki megilletődve vette s azon szitok, átok, mi Nobiling fejére kimondatott, s az elkekeredés, mit annak tetten előidézt, leirhatatlan. — A bajor, egyáltalán a délnémet katolikus nép, bár gyűlöli a porosz kormányt, az öreg uralkodót mégis szereti s kegyelettel beszél róla. Még az első merénylet is, mit Hoedel intézett a császár ellen, közbeszéd tárgya lett, s alig zudult el az a szegény uralkodó feje felett, máris követé a másik.

Hoedelt a német nép régen felakasztotta. A játék-kereskedők kirakatjaiban, sok helyt lehet látni, Hoedel fából készült felöltöztetett alakját kötélen lógni.

Az estét az udvari színházban töltöttük. Epen Verdi „Aidáját” adták, Nachbauer énekelte Radames szerepét, oly tüzrel s hanggal, milyennel azt soha nem hallottam. Nem hiába első tenorja Németország-nak, de van is hangja, melyet keresni kell messze földön. A kiállítás díszes s felette imponans s a karok, főleg a zenekar kitünőleg iskolázott. (Folyt. köv.)

De nem is várják az asztalfoglalás nagy munkáját az Indiából szalajszott hangafás vitézek. A fekete primás jelentőségteljesen vág egyet hátra a levegőbe vonójával, mire az egész trupp felkerekedik, és minden száraz fát, a mi csak nem fád — visznek magukkal; még csak nem is hevernek, húzzák a nótát, azt a híres nótát:

Esteledik, hajnalodik...
Rózsám haza iparkodik.

Képzelsen t. publikum egy nagyszerű tableaut, a milyenetek hajdanta a jó Molnár György előszeretettel szokott készíteni a budai színházban.

A pinczér hajlongva rakja elő a tele palaczkokat, a kisasszony-pinczérnő — milyenek Németországban és Schweiczban mindig csak úgy szólítatnak: Sie Jungfer! (Nálunk nem, — és ez bölcsen van így) — hozza a fekete kávé s nem is haragszik valami módfelett meg, ha az attillás magyar jogász megcsipenti halovány orcácskáját. ... A cigányok húzzák szerelmes arcot vágva. Az egész vendéglői közönség, mint háttér tisztos karajban száját tát, sohajt, vagy epés irigységgel mosolyog.

— Azt a löcslábu siralmatokat!..... Pista te, üssünk szét egy kicsit ezek közt az éhenkórászok közt; ugrassuk meg őket, hogy meg se álljanak hazáig. Majd megmutatjuk mi, ki a legény a csárdában?

— Sohse bántsd. Már ezek innen addig ki nem mennek, míg a kapukat megint ki nem nyitogatják. Rosszabb ezeknek, ha eszükbe jön a kapupénz, mint fogukba a mulatásrafájás.

— No hát, eb — a ki bántja, kutya — a ki bántja; igyunk.

— Nyelvemről vették le a szót, de legalább helyére teszem a poharat. Húzd rá cigány a nótánkat: Barna menyecskének szeme közé néztem....

— A cigány azonnal rárantja. Száll a főres, száll egyre-másra. A primás meg az öreg bögös egy-egy szivart kapnak. A pinczér előkurjantatik és rája parancsolatik, hogy a tekintetes cigány uraknak adjon tüzet. A cigányok vigyorogva fogadják e juxot, s a pinczér kénytelen-kelletlen odaviszi orruk alá a gyufát. — Azt mégis nem tagadhatsz meg büszke önéreztétől, hogy felsőbbbranguságának teljes tudatában, hogy vállal keresztül lenézze, meg ne mérje a cigány urakat tetőtől-talpig.

A cigány erre kedveskedésül a rég huzott nótára valami más új nótát akar rárantani.

— Csilaj! Hogy vót? Akkor beszélj, ha kérdeznék. Húzd tovább!

A banda általános szepégés közt kezdi újra a nótát: „Barna menyecskének....” A tagtársak pedig részint kárörvendő, részint dühös pillantásokat vetnek a kezdeményező primásra.

Azután következnek a juxok. A csimbalmos üljön fel a billiardra, czimbalom-asztalnak görbitse oda a kajla kontrás az ő hátát, s ott vergesse el azt a nótát: Elveszett a buga bárány — Sahaj! Mégis mulatok az árán. ... Húzza el a kövér bögös a „Török indulót” — egyedül. A primás igyék meg 9 porció kávé, rá 9 pohár sört. Ugy dukál.

Ez ellen aztán nem használ semmi szabadkozás. Csilaj! ha egyszer urak vagyunk!

— Mit keseregsz ott te füligláb brácsás?

— Jáj, kérem sipen — most beszélgetek az Istenkével, miért nem lettem én is általa primás, hogy én is anyi sört ihattam volna csupa protekcsióból!

— Árpálé beléd! Jöszte hát, igyál.

— Höseink már jó lábon állanak, már a bögöt is csillagos égnek nézik. Lehet-e hát rossz néven venni, ha az Ürgéss Ferkó most felül a tisztos bögössel a bögöre s ott issza meg vele érzékeny vallomások és könyhullatások között a „Brüder!”

Végre mégis megeléglük. A zechet jól megfizetik, talán triplán, talán csak — duplán, pengő-bankókban, osztrák értékben. Biz azt csak így csináljuk, míg a magyar bank létre nem jön. Indulnak is ime, a derék pinczerek támogatásai által hathatósan segítve kifelé.

— Hejh! Hogy is volt csak: Barna menyecskének....

S szól a nóta:

Barna menyecskének szeme közé néztem....
Az én szemem fénye elveszett egészen.
En édes Istenem! hogy is teremhet már
Ilyen fényes szemben olyan sötét sugár....!

A cigányok rangosan kikisérik a tekintetes urakat, egész az ajtóig. A pinczér lesimitgatja a tudj' Isten hol, és melyik billard alatt beporosodott kabátot. Még az utczán is hallják a nótát, még a mint elfordulnak is a sarkon. ... Ez a banda respektusa. Emeljünk előtte kalapot uraim. Nem hagyják egyszerre félbe. Az nagyon kseftes. Uraknak így dukál.

Otthon a házmester veszi atyai gondja alá a tekintetes urakat. Lehuzza szépen csizmáikat, azután belöki őket egy más nyakán keresztül az ágyba. Alugyál csöndesen.... csak csöndesen....

Még mindig húzza, egyre húzza a cigány — legalább ok úgy hallják, mert még mindig a fülökben zúg. Még fel-felmordul a Pista álmában, bár nagyon dadogva, de mégis kinyögi: hej Palkó! csak azt a nótát, mindig csak azt a nótát — Barna menyecskének szeme közé néztem.

Csak a déli harangszó veri fel őket édes álmaikból. — Gyönyörű positurák. — Munkácsy ecsetére méltók. Az ágy leroskadt a kettő alatt. Valami gonosz csont, valamely bizalmas pajtásuk úgy rakta el az ágydeszkákat boszúból az este, a miért nem találta őket otthon. Pista úgy érzi, hogy az egyik lábát nem érzi, mintha csak tegnap a nagy táncban elhajította volna. Ferkó is, a mint szeméit felnyitja, fejét nem a jó friss vízzel telt mosdó-tál, hanem egy más edény előtt találja.

— Jaj! De roszt a gyomrom. Szeretném kifordítani, aztán kimosatni istenigazában.

— Különbben ez ismert korhely-szó-lásmód. (Hogy eljár a szájam!) Kár is a salon-izlés rovására felhoznom!

(— Pedig mintha csupa csak a salonnok számára írónk, a mit írunk!)

— Juj! De hideg van idebe!

Aztán micsoda rettentő szél fú! Látod, látod, bizony csak jobb lett volna tegnap kiváltani a jó téli kabátot. Hiába hivatalak ugy-e? Most már! nem posszum!

— Ejh! Minek ide post festa cantare?! Több is veszett... nem Mohácsnál, hanem... no ott! De hát ugy-e már csak nagyszerű egy mulatás volt ez!

— Már az szent. Nagyszerű egy mulatás volt.

— Levél Ürgéss Ferencz urnak.

KÖZGAZDÁSZAT.

Üszög.

Egy tapasztalt gazda az üszögről a „P. N.”-nak a következőket írja Szt.-Ermellék-ről: En nem mint jószágigazgató, nem mint gazdatiszt, hanem mint saját birtokom kezelője szerettem magamnak több éven át folytonosan figyelemmel kísérve ezen a gazdaközönségre káros és veszedelmes buza kóranyag (vagy járvány) mind fejlődése, mind megátalása körül tapasztalást, s tapasztalásomból kifolyólag határozottan merem állítani, minden eltérő okoskodások ellenére azt, hogy az üszköt már vetéskor a buzamegkötéssel vetjük el, mely állításom mellett döntőleg bizonyít, hogy a jól páczolt vagy oltott buzában, bármennyire járványos legyen a veszedelmes kóranyag, mint e folyó évben is, üszög nincs; holott épen azon vetőmagból egy negyed mérőt próbául minden évben páczolatlanul bevettem és ez mindig üszkös volt, az idén pedig próbabuzámnak épen kétharmada lett üszkös. Azokkal tartok tehát, kik a páczolást kékkő, só és vízzel gyakorolják, csak is az oltás kezelésénél van köztünk némi eltérés, mert én itt is azt az utat kívánom ajánlani, a mely a gazdaközönségre nézve legkönnyebb, legolcsóbb és legkevesebb időpazarlással jár, nehogy a kezelés által a műtételtől a gazdaközönséget elidegenítem. Azoknak is igazat adok azonban, a kik azt állítják, hogy a földmives gazda vessen jól kirostált búzát, a homorodott apró éretlen szemeket kézi ritkával vagy szortirozóval válassza el a vetőmagtól, egészséges épszemekből nem lesz üszkös búzája, csak hogy az idén ez az állítás is csalt, mert az ilyen jól kirostált búzában is van üszög elég, a véletlennek pedig nem szabad a gazdaközönségnek magát kitenni. Aztán meg az a haszna is van az oltásnak, hogy a gazdaközönség a vetőmagot a homorodott apró szemektől nem kénytelen elkülöníteni hanem tisztára rostálva együtt elveti. Mig tehát az oltás előadására térnek, ajánlom minden gazdának figyelmébe, hogy azon bokorbuzában, a mely üszöggé van fejlődve, olyan kalászt lehessen találni, a mely kalászában két-három szem buza is akadjon; ezt is tünetnyeknek lehet nevezni.

Az üszög-anyag megsemmisítésére az eddig felajánlott óvószerek között legcélszerűbb, legjobb a már fentebb említett kékkő, só és víz, még pedig következőleg felhasználva.

Minden fél pozsonyi mérő vagy egy régi véka búzához, már a mennyit a gazda naponként szándékozik elvetni, egy edény-vagy dezsába, anynyi evőkanál porrártott kékkövet, anynyi porsót és ezekre a szerekre anynyi itcze vizet tegyünk, a hány kanál volt a kékkő, ráöntvén, addig kavargassuk, a mig mind a kékkő, mind a só felolvad. Ez gyorsan történik s ekkor ezt az oltószert oda viszi a gazda, a hol az oltandó mag van s egy régi véka mennyiségű se több se kevesebb búzát egy teknőben végig önti.

A lelocsolt búzát hamarjában feldörzsöljük annyira ideig, a mig 20-ig számolhat az ember, ekkor a feldörzsölt búzát

— Apám-uram írja. Rettenetes haragos levél lehet, látom a czimbetük kalligrafiajéről.

„Kedves fiam! Tegnap véletlenül kezemhez akadt a postai vévény, melyből megtudtam, hogy anyád, ki jobban szeret téged, mint megérdemléd — dugaszban ismét 25 (mond: huszonöt frtot) osztrák értékben küldött. A szülői szeretetet nagrabecsülöm, sőt magamis gyakorlom, de illő helyén és idején... ellenkező esetben az így a gyerekek megrontójává válhatnak. Ép azért menesztem e levelet a pénz után, hogy megtudd, miszerint jövő hónap 25 (mond: huszonöt) frttal (osztrák értékben) kevesebb leszen — a szerint gazdálkodjál... Tanulj — az a te dolgod ebadta. Nem könnyelműen elverni azt, a mit apád-anyád fáradságos munkáikkal keresnek...”

— Osztán, mit szólsz erre, Pesta?

— Hm! Hát azt, hogy: ha majd én is apám-uram leszek, én is ilyen levelet írok a gyerekeknek. Ép azért ezt elteszem mintának. Bizonyosan apám-uram is ugy cópialta ezt le az öregapámérol.

— Igen, de hát — ha kevesebb lesz a gázi?

— Több lesz az adósága, vagy irok majd édes anyámnak, hogy ezután jobban eltegye a recepisset. Ugy kellett volna ezt is!

— Hanem azért ugy-e csak nagyszerű mulatás volt e!

— Már az szent... Menjünk az abonált ebédre.

— Sit.

Filó J. Lajos.

gyorsan kiöntjük és a teknőben ismét anynyi mennyiségű búzát töltetünk, mint előbb és szintén feldörzsöljük. K. M.

LEVELEZÉS.

Mostar, 1878. augusztus 9.

Tek. szerkesztő ur!

Az újon meghódított tartományból, Herzegovinából értesítem tisztelt szerk. urat és becses lapját, — azt hiszem én leszek az első levelezője az új szerzeményből, melylyel a berlini congressus hazánkat boldogítja. De ennek politikai oldaláról ezuttal többet nem írok, hiszen eléggé megcsépezték a monarchia mindkét része lapjai e kérdést, hallgatók tehát erről, szölok inkább a tényekről, melyekkel megküzdünk kell.

Nem volt eddig monarchiánknak Cypriusa — no van most, csak hogy Herzegovinának hívják, inkább odaadtuk volna ezt ajándékba az angolnak hadd boldogult volna vele, csinálhatott volna jó üzletet a kecskebőrökkel. Tudom, ha meghallják a jó bürözületet a fejevári handlék, eljönnek ide vad és szelid kecskebőrt venni.

Sajnálom már előre is szerkesztő ur helyzetét, mert mint írta — ide fogják, mint nyugalmazott tisztviselőt „kadának” kinevezni. Jól lesz, ha előbb petroleummal bekeni magát s szakállát lenyírattja, mert itt nagyon sok az „apró marha,” a melynek több lába van mint négy.

De ne élcezzünk, tovább szóljunk a dolog komoly oldaláról. Legközelebb érdeklvén Fejervárt fiainak bevonulása a dicső (!) tartományba, erről szölok saját tapasztalataim s élményeim nyomán.

A Triestből Raguzába szállított ezredünk, a Jellachich-ezred, mult hó 24-ikén indult el hajón Raguzából s mindnyájunkat Spalatoba szállítottak, itt rövid ideig időzve megkezdttük a vonulást Herzegovina felé.

Utunk a legnagyobb sziklák közt vezetett keresztül s szünet nélkül naponként 10—15 óráig gyalogoltunk, küzdve a nagy meleg s nyomorúsággal. A legnagyobb örömmünk volt ha vizre akadtunk, 2—2½ órajárásonként találtunk esőlé összefolyásokat, melyre rohantunk és sáskamódra ittuk a vizet. Elelemben azonban szükölködtünk, levest s húst néha csak minden másnap kaptunk. A kenyér itt czirókmag s árpából van összevegyítve sómalomba örltet s megsütve, egy lly 2½ fontos kenyér aztán 1 fr. 30 kr. Ezt is nehezen lehet kapni, mert a mit hoztunk az a kevés prófúnt a betegeknek kellett. Nagyobb élelmi szállítmányt a nehéz közlekedés miatt vinni nem lehet. Így vonultunk erős menésben a nagy forrásban, mászva a nagy sziklák; s nyomorúságban velünk osztoztak tisztjeink is.

Dalmácia határát Vergoracznál aug. 1-jén léptük át. Az első hegyi dandárul Theodorovich vezérőrnagy alatt mentünk be Herzegovinába; s dandárba beosztva van a 11-ik vadász zászlóalj; s a 69-ik Jellachich-ezred és az I/VII. hegyi ütég.

Először is Humaszt, egy kis falut értük el s Ljubuszkát, hol török erősítés volt. Ez utóbbi török város 7—8000 lakossal. E helyet lövés nélkül foglaltuk el, zsákmányunk lett 17 ágyú s löszér, azonkívül az itt levő törökök lefegyvereztettek. A felkelők leg-többsnyire futásnak indultak. Innét tovább Mostárig, Herzegovina fővárosáig három ütközet volt, de csak csekély; vesztességünk kevésre tehető, alig vesztettünk 1—2 embert. Foglyokat mindennap hoznak. Ezredünköl az első zászlóalj itt maradt hátvéd biztosításul. Az élet itt, bár Mostar főváros, nem mondható valami jónak. Az élelmi cikkek nem magyar embernek valók, borról szó sincs, csak dohányunk van jó, 1 okka jó dohány 1 frt. 20 kr.; tehát dohányunk keményen, hogy legyen mivel gondjainkat s fáradságainkat csillapítani.

Honfitársainknak nem óhajtom, hogy e vidéken utazgassanak, mert biz hiába Herzegovina csak Herzegovina s nem magyar embernek való. — Itt nálunk Herzegovinában azonban ugy látszik, nem lesz verontás, mert gyors megjelenésünkkel sikerült a kedélyeket megnyugtanni illetve a felkelők bátorságát lehúteni.

Most azonban ezen izzadságos utazásról ennyi elég; remélem a Jellachich-ezred szerencsés bevonulása otthon megnyugtattja a kedélyeket, habár bizony sok mindennel meg kell küzdeni a szegény katonáknak. Isten önnel a viszontlátásig.

(Saját levelezőnköl.)

Hireink.

— A tisztelt közönség tudomására hozzuk, hogy lapunk a székesfejevári 1879. évi országos kiállítás hivatalos értesítéseit jövőre nézve hiteles és hivatalos alakban közli. — Lapunk hasábjain leendő megjelenés végett minden hivatalos közlemény a kiállítási hivatal által beküldetik s a kiállítási végrehajtó bizottság ülésére, ugy minden egyéb ülése szerkesztőségünk meghívatt s ezekről rendes tudósítást hoz; a kiállítók érdekeit épogy, mint bármely más helyi lap képviseli. Végre lapunk, minden tekintetben a kiállítási ügyekre vonatkozva, a másik helyi

lappal teljesen egyenlő hivatalos és hiteles jelentőséggel bír.

— Adomány. Ö Felsege királyunk a pákozdi rom. kath. hitközség iskola építési költségeinek fedezésére 100 frt. segélyt adományozott magánpénztárából.

— A székesfejevári jövő évi országos kiállítás fővédnökségét József főherceg ö fönsege — mint gróf Zichy Jenő ur hivatalosan értesítve lett — elfogadni méltóztatott. A kiállítás végrehajtó bizottsága ö Fenségénél testületileg fog tisztelegni, mihelyt az öszi gyakorlatokról viszszerkeznek.

— Meghívás. A székesfejevári „Tóvárosi olvasókör” — Széchenyi-utca 2. sz. alatt (Orsonits Antal vendéglő házában) levő — olvasó-teremben folyó 1878. évi aug. hó 20-ik napján délután 3 óraker rendes évi közgyűlést tart, melyre tisztelettel meghívattak a kör tagjai. Az elnökség.

— A helybeli kereskedelmi közep-tancdában a beiratások — mint az igazgatóság lapunk hirdetései közt jelenti — f. hó 27-én kezdődnek. Ajánljuk e szakiskolát az érdeklődők figyelmébe.

— A székesfejevári kiállítás végrehajtó bizottsága kedden tartott gyűléséről már megemlékeztünk, kiegészítésképen megemlítjük, hogy a volt titkárnál levő összes iratok átvételére Lederer, Kubik János s Lörcincz Károly lettek kiküldve, kik még az nap este minden iratot a volt titkártól átvettek. Ezen ülés tárgyaiból még kiemeljük, hogy eddigelő a jelentés szerint kiállítási ügyben 11 ezer levél s 15 ezer szabályzat küldetett szét. A kiállítási helyiségek megállapittattak s azok tervrajza az egyik képes pesti lapban tétetik közzé, hogy a közönség arról minél inkább tájékozva legyen. A kiállítási jutalom-díjakra nézve elhatározottat, hogy a legelső jutalom a dícsérő oklevél lesz; azután csoportok szerint 1 arany, 1 vagy 2 ezüst-érem. A külföldiek, kiknek bár rak-tárunk van, azért kitüntetés nem nyernek, hanem emlék-érmét. Végre a pesti kereskedelmi s ipar kamrával a kiállítás ügyében leendő értekezésre gróf Zichy Jenő, Lederer s a titkár kiküldetnek.

— Rendjelviselési engedély. Király ö Felsege megengedte, hogy Modrovich Ignác fejérmegyei levéltárnok a portugali Krisztus-rend lovagkeresztjét viselhesse.

— Ö Felsege megengedte, hogy azon leveleken, melyekről a hadcsapatok tartalékosai mozgósítva lettek, vagy melyek a mozgósítás által nagyobb mérvben érintvők, az öszi fegyvergyakorlatok ez évben elmaradjanak, s a már behivatottak haza bocsátassanak. Azt hisszük, hogy a mi vidékünk is ehez számíttatik s ezért reméljük, hogy a már behivatottak haza bocsátattanak.

— A postahivatal áthelyezése tárgyában mi is felszólaltunk s ugy látszik felszólalásunk nem volt eredménytelen, mert postahivatalunk jelen helyen levő meghagyása és e helyiség kibővítése iránt az alkudozások épen most folynak, melynek sikerre jutását öszintén óhajtjuk.

— A kiállítási ügyekre vonatkozva megjegyezzük, hogy jövőre — mihelyt szükséges leendő — külön rovatot nyitunk.

— Ünnepek. A jövő héten két ünnepélyesség leendő, e hó 18-án ö Felsege királyunk születésnapja; 20-kán pedig az első magyar király névünnepe.

— József főherceg ö Fensege és fenseges neje a mozgósított katonák hátrahagyott családjai részére 1000 forintot adományozott.

— Vereby Soma a napokban adta ki gróf Zichy Jenő megyénk jeles, munkás s közügyekért élő fiának igen jól talált arczképét. A megszólamlásig hü arczkép kapható Klökner Péter könyvkereskedésében 2 forintért. Ajánljuk a gróf tisztelőinek s lapunk olvasóinak figyelmébe két indokból: mert gr. Zichy Jenő arczképe minden teremnek díszére szolgál és mert a tiszta jövedelem fele a sz. fejérvári árvaház tőkéjének szaporítására fordittatik.

— Az alsó-alapi furdót ez idényben szép számu közönség látogatja, jelenleg a vendégek száma a 100-at meghaladja.

— A székesfejevári Jellachich-ezred Herzegovinában levő katonáinak megtizedeltése, mint magán híreköl értesültünk nem való. Hivatalos uton nagy bölcsen nem szölnak e tárgyhoz; különben feltehető az osztrák hadvezénylet bölcsessége s gyorsaságáról, hogy itt nem is tudnak semmit a Herzegovinában működő hadseregröl.

— A kiállítási végrehajtó bizottság legközelebbi ülését jövő szeptember hó 1-ő napján fogja valószínűleg megtartani; különben addig még részletes tudósítást küldünk.

— Városunkba csütörtökön dragonyosok érkeztek, mint halljuk — a dragonyosok egy része itt tartja öszi hadgyakorlatát városunk határában.

— Meghívás. A csákvári segély-egylet 1878. évi augusztus hó 20-án délutáni 1 óraker tartandó rendes évi közgyűlésére az egylet tagjai üsztelettel meghívattak. Tárgyak: 1. Elnöki jelentés a lefolyt 1877/8. üzletéről. 2. Felügyelő bizottság jelentése alapján, — az igazgató-tanácsnak a lefolyt évi számadások terhe alóli felmentvény megadása. 3. A kisorsolt igazgató tanácsi tagok, u. m.: Beke József, Molnár Antal, Dörner Károly, Kneif Imre, Gulyás Mihály, Hafner

György, Masek János és Német István helyett, — vagy azoknak újbóli, ugy a felügyelő-bizottság, leszámoló-bizottság és három póttag megválasztása. 4. Az egyleti segédtsit fizetésének az igazgató-tanács vétele mellett esetleges megemlése. 5. Az igazgató-tanácsnak indítvány, — hivatalos ügyekben működésének díjazása tárgyában. Kelt Csákvárott, 1878. évi julius hó 27-én. Ifj. Quaiser N. János, titkár. Pettenkoffer Sándor, elnök.

— Szerdán este a lövöldében, a mozgósított katonák hátrahagyott családjai felsegélyezésére rendezett táncvizigalom szépen sikerült. A közönség, ha nem is igen nagy, de meglehetősen számmal jelent meg, különösen a katonaság volt képviselve, annál kevesebben jelentek meg a polgárság részéről, mi csakugyan szomorú jelenség. A mulatság vigan eltartott reggelig. Az összes bevétel a 200 frtot meghaladja.

— A szőlőhegyek nagyon népeseek. Városunk közönségének nagyrésze, különösen szép napos időben s ünnepnapokon a szőlőben mulat. A szőlőhegy mellett mulatóhelyeink nagyrésze csakugy kong az ürességtől, mig ezen közöny mulatóhelyeink iránt tart, addig hiába iparkodnak egyesek. De talán egyszer már nemcsak mindig a szőlőhegy, hanem a város érdekében is teszünk valamit.

— A sóstói vadászatok nagyon vesztenek jelentőségüköl, vad is alig van, de meg vadászok is kevés számmal jelennek meg. Nem csoda biz az, e tő is több gondot érdemelne.

— Halálozás. Kishalmgyi Hollaki Árpád — kir. aljárásbíró — a maga; valamint fia György; továbbá Arkosi Benkő Lázár és neje Keresztes Anna — mint szülők — ugy szintén Benkő Szabina — férje Keresztes Nándor s gyermekeik; Benkő Mária és Benkő Anna — mint édes testvérek; Somogyi Jenő, Béla, Mihály, mostoha testvérek; ugy számos rokonok, barátok és barátnők nevében fájó szívvel s dult kebellet jelenti, hogy a forrón szeretett nő és gondos anyja Arkosi Benkő Gizella folyó 1878-dik évi aug. hó 13-án éjjeli 11 óraker életének 31-dik, boldog házasságának 10-ik évében, hosszan tartó és elfárasztó szenvedés után egy jobb életre szenderült. Legyen béke a sokat szenvedett porokon! A megboldogult hült teteme f. 1878. évi aug. hó 15-ik napján délután 4 óraker a Széchenyi-utcai lakásáról rövid könyörgés után a helybeli ev. ref. egyház sirkertjében helyeztettek el örök nyugalomra.

— Nyilvános elszámolás a turózsáki utra 1878-ik évben tett kiadásokról. Ezen költség fedezésére adakoztak: Karl György 10 fr. Hübner Nándor 8 fr. Karl József 8 fr. Havranek Antal 5 fr. Légman Alajos 2 fr. Schnetzer József 5 fr. Maribk Sándor 5 fr. Tschida Jánosné 5 fr. Eisenbarth Agoston 5 fr. Borbély József 5 fr. Id. Námesy Ferenc 5 fr. Dr. Say József 5 fr. Say Rudolf 5 fr. Szeplert Nándor 5 fr. Grau Frigyes 5 fr. Clama Alajos 5 fr. Nemes József 3 fr. Krupp György 5 fr. Ozv. Bernáth Jánosné 5 fr. Say Ferenc 5 fr. Schnetzer Nándor 5 fr. Fittler Béla 5 fr. Prifach József 5 fr. Sztitter Lajos 5 fr. Oberrecht Mátyás 5 fr. Lichtneckert Antal 5 fr. Kreutzer Nándor 5 fr. Klökner Péter 3 fr. Lukátsy Antal 3 fr. Ybl Imre 2 fr. Zirz-cistercezi Társház 5 fr. Reichard Mór 3 fr. Rosznagl Antal 2 fr. Gunda Ferenc 5 fr. Janny József 3 fr. Antal József 2 fr. Vincz András 2 fr. Schoder István 2 fr. Kövesy Ferenc 5 fr. Szeplert Nánd. ismét 5 fr. Fleischer József 3 fr. Langraf 1 fr. Adler Lipót 1 fr. Ifj. Schlammadinger Józ. 5 fr. Összesen 198 fr. — A kiadás 10 drb. nyugta szerint, melyek eredetiben tek. Szeplert Nándor városi tanácsos urnál vannak letve, teszen 199 fr. 28 krt. E szerint több kiadás vagyon 1 fr. 28 krral, mely tul kiadás Dr. Say József által fedeztetett. Sz.-Fejervár, aug. 7-én 1878. Dr. Say József, mint a fentebbi aláírt öszeg kezelője. — A fentti elszámolás helyesenek taláttatik és róla szölok okmányok kezemhez átadattak. Kelt Székesfejevárott, 1878. auguszt. 8-án. Szeplert Nándor.

— Az osztrák-magyar banknak a törvény értelmében már f. é. jul. 1-én felállítatni kellett volna, ha a bank még nem is létezik mint ilyen, készül a háza Budapest. Az osztrák nemzeti bank jószéftéri háza mellé a szomszédházat is megvette, mely a régivel egysittetvén, székhelye lesz a bank magyar részének. Elég tágas helyiség, mely nemcsak a hivatalok, hanem a hivatalnokok egy részének szállásul is szolgálend. Ugy halljuk, vagy 40—50 irodahelyiség lesz benne. A földfeletti munkálatokkal versenyt haladnak a földalattiak; a pinczék erős falazásait is készitik, t. i. mert néha napján nagyobb összegben helyeződnek el benne az ércz-péncz-készletek.

— Rendőri hírek. E hó 15-én este Cz. T. helybeli végrehajtó, midőn lakására ment, ott egy ismeretlen ember gazdálkodott, ki őt látva menekülni akart, de Cz. megragadta, ekkor küzdelem támadt s Cz-t a tolvaj kezén késsel megsértette. A tettes az ablakon kiugrott, de elfogott s vizsgálat folyik ellene. — Tegnap két 13 éves gyermeket tartóztatott le rendőrségünk, kik 100 frtot elcsikkasztva Pestről városunkba szöktek, az eltolvajolt pénzből csak 85 frt. volt még meg. A nagyreményű ifjak hazaszállittattak.

A székesfejvári takarékpénztár 1878-dik évi július havi üzletkimutatása. Bevétel: Pénztári maradvány június hóról 204378 fr. 28 kr. Betétekben 187503 fr. 32 kr. Kölcsönökből 18646 fr. 56 kr. Előle- zésekből 1578 fr. Váltókból 140058 fr. Kamatokból 11830 fr. 2 kr. Különléle díjak- és illetékekből 1104 fr. 25 kr. Összesen 565098 fr. 43 kr. — Kiadás: Visszafizetett beté- tekben 209058 fr. 54 kr. Ezek kamataira 21307 fr. 61 kr. Ingatlan javakra adott köl- csök 27590 fr. Előlegezésekre 1207 fr. Váltó- kára 113870 fr. Kezelés és vegyes kiadásra 4614 fr. 11 kr. Pénztári készlet július 31-én 187451 fr. 17 kr. Összesen 565098 fr. 43 kr.

A köröm- és száj-fájás ütött ki még mult hóban a hasznos házi állatok között Iszka-Szent-György és Moha községekben. A betegség eddig igen szelid lefolyásu s lassanként már szűnőfélben van, miután a betegség elnyomására a kellő orvosrendőri intézkedések megtétek.

Az adóbehajtás iránt a legnagyobb erélyvel léptek fel, ugy halljuk, hogy azzal is biztatják a közönséget, miszerint ha az adó nem folyik be elegendő gyorsan, akkor a katonai executiót veszik igénybe. Ez az egy hiányzik még, hogy alkotmányos éle- tünk megkoronáztassék. Hiába, kell az adó most már, hiszen a szegény hercegovinai s boszniai szlávokat is nekünk kell tartani. Ne neked magyar alkotmány.

A velencei tavon a mult héten tart- taktak már vadászatok, temérdek vad, kü- lönösen szárcsa esett áldozatul.

Lapunk mellékletében van szeren- csénk az „Első magyar kertészgazdasági ügynökség“ Freund Adolf D. magkeres- kedésének (Budapest József tér 12.) öszi ár- jegyzékét bemutatni. — Ezen, már évek óta elismert cég folytonos törekvését, gazdakö- zönségünknek valódi, csiraképes, friss mag- vakat szolgáltatni — meglel ajánlatukat szí- vesen szomogjuk.

Soldosné Párisban. Jeles dalművész- nök két hetet töltött Párisban s egyet Svajtzban. Párisban megismerkedett Josniére zeneművészszel, a ki a művészni tisztele- tére estélyt adott, melyre néhány barátját, magyar festőket s zenészeket is meghívott. Soldosné az estély alatt francia operettek- ből énekel egyes darabokat, majd váloga- tott magyar népdalokat, s az elragadtatott művészek oda nyilatkoztak, hogy oly tiszta, csengő hanggal operánekésnek is fellép- hetne. Ne neked sváb Pozsony!

Rettenes étvágy. Valami Sandik Ferencz nevű késes, sovány kistermetű em- berke. Fogadásból esti 6—8 óra közt a vá- ros-erdőben megevett 6 pár frankfurtit, 5 adag sonkát, 2 rostélyost, 6 adag sajtot, 6 darab kenyeret, ahhoz 6 félliter sör, 3 fe- kete kávét, 4 pohár kömény pálinkát. Haza- mentében rosszul lett, 10 óraker ismerősei vitték haza, a gyorsan hitt orvos kijelen- tette, hogy a nagy görcsök miatt menthetlen.

Családi dráma. Nagykőrösön. Gu- body Károly öngyilkosságot követett el. — Leánya rajongásig szerette s halála után oly különös jelenségek mutatkoztak, hogy a leg- rosszabból lehet tartani. Eleinte sirt, imá- dkozott, átkozódott, majd nyugodtan szinlette magát; de néha kijelentette, hogy neki is meg kell hallnia. Férje szemmel kísérte, minden veszélyes szert elhárított előle. E hó 9-én szülőjénél ebédelt s onnan haza- ment a szép fiatal nő mérget kerített s azt bevette. Hazaérvén nyugodtan diványra ült s kis idő múlva csudálkozását fejezte ki, hogy a mérég oly későn működik. Erre boldogtalan férje karjai közt kilehelte lelkét.

Örvendtes hír. Zichy Mihály jeles festő hazánkia, a ki jelenleg Párisban időz, hír szerint a nemzeti muzeumi képcsarnok örvé fog kinevezetni, mivel a mostani nyugalomba lép. A festőművészet érdekében nagyot lendítene, ha Zichy ezen állást el- fogadná s állandóan köztünk maradna.

Adományozás. A király a dévai realiskolai tápintézet segélyezésére, a maga és a királyné nevében, magánpénztárából háromszáz forintot, továbbá a lébenyi rom. kath. templom helyreállítására magánpénz- tárából 500 frtot adományozott.

Idégek Párisban. Julius 28 kától aug. 6 ig 11,273 idegen érkezett Párisba. Ezek között 3193 angol, 1406 belga, 1202 német, 843 északamerikai, 776 svájci 640 olasz és 613 „oszátrák-magyar“ van.

Az elhunyt Baldácsy Antal báró koporsójára a protestansok gyönyörű em- lékoszort készítettek immortelle-galyak- ból, rózsákból és rozmarinból. A koszorun pompás fehér atlaszszalag s rajt 'e felirat látható nagy aranybetűkkel: „A magyaror- szági protestansok hála jelöl. A Baldácsy- protestans-alapítvány-bizottság.“

Napoleon herceg életveszélyben. — Svéd lapok írják, hogy III. Napoleon császár fia csaknem csodálatos módon, szabadult meg a legnagyobb veszélyől. A király tár- saságában egy mezőgazdasági kiállítást lát- togatta meg. Nagyon közel érvén egy mű- ködésben levő géphez, kabátját elkapta a gépezet kereke, mely a testét is mulhatlanul összemorzsolta volna. A király ezt látván, elég lélekjelenléttel birt odarohanni és a gépet hirtelen megállítani. Napoleon herceg kabátja a szószeres értelmében foszlányokra volt tépve.

Ritka természeti tünemény s babona. Varjason e hó 13-án mennydörgés és vil- lámás közt 2—3 óra tájban egy szélkazan iszonyu pusztítást tett. Négy házat lerom- bolt, a gabonát szétszórtá, sőt egy 20 öl hosszú s 5 öl széles asztagot a levegőbe emelt s 3—4000 lépényire vitte. A mezőn dolgozó munkások ilyen soha nem látván kétségbe estek, sirtak s jajgattak, mert azt hitték, hogy a világ vége jött el. Senki sem veri ki a fejükből, hogy az sz. János sár- kánya volt, mely farkával a földet söpörte, hátával a felleget korholta, hogy a holdat elnyelhesse.

Vérfigyasztó gyilkosságról írnak K.-N. Szolnokról. E szerint egy földműves embert, saját ipa és neje beleegyezével, a szolgálta s a szomszédházban lakó gazda és veje, minden ok nélkül megölték. Bementek az istállóba, s az ott állót a legkegyetlenebb módon addig ütötték löccsel, súlyos fada- rabokkal, míg csak mozdulni tudott. Azután összetörték kezeit, lábait, — szóval olyan állatias vadsággal végezték ki a szerencsét- len embert, hogy azt leírni is rémitő. A gazembereket már elfogták.

Ne aludjunk nyitott ablaknál. Ber- linben történt egy fiatal, szép asszonykával: Férje tiszt s egy éjen át nem volt otthon. A kis menyecske fálusi, s szereti a szabad levegőt. Ejjel tehát nyitva hagyta az abla- kot. Reggel fölébredve, mint minden szép asszony legelőször a tükörbe pillantott. Iszo- nyu at sikoltva dobtá el magától a gorom- ban őszinte eszközt: arca az éji hűlés foly- tán borzasztóvá törzult szája felhúzódtott szeme és füle közé — azok a kis, piros aj- kak! Próbáltak delejességet, meg mindenféle más eszközt alkalmazni, hogy kétségbeesé- sen segítsenek, de mind hiába. Most foly- ton fütőt szobában kell ülnie, ezzel remél- nek segíthetni rajta. Mindenesetre tanusa- gul szolgálhat.

Gabona-ár augusztus 14-én.

Table with 5 columns: 100 kilogramm, frt, kr, frt, kr, frt, kr. Rows include Tiszta buza, Kétszeres, Rozs, Árpa, Zab, Kukoricza.

Felölös szerkesztő: Boross Mihály.

Hirdetések.

Székesfejvárott, 1878. aug. hóban.

T. cz. Van szerencsém értesíteni mikép újabb vásárlásaim által

Arany-, ezüst- óra-raktáromat

tetemesen nagyobbítván azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a tisztelt közönségnek minden e szakba vágó tárgyakat, u. m.: arany és ezüst zseb- órákat, ugyanilyen láncokat; arany ékszerek, inga- (Pend), hajó-, kony- hai, irodai és schwartzwaldi órákat, ezüst gyertyatartókat és asztal föl- szerelést stb. stb. a legnagyobb vá- lasztékban a

legjutányosb áron adhatok.

Ez okból uraságotat üzletem meg- tekintésére és vásárlási eszközölésére meghívom, tisztelettel maradok

Friedmann Je.

nádor-utca Hübnér-féle ház, Schlesin- ger és társa urak üzlete mellett.

Ugyanitt romlott órák és ékszerek jótállás mellett javíttatnak.

Iskolai jelentés. A székesfejvári keres- kedelmi középtanodában az új tanév szeptember 1-jén veszi kezdetét. A beiratások augusztus 27-től fogva esz- közöltetnek. Az iskola helyi- ségei jelenleg: iskola-utca 2-ik szám emeleten. Értesítővel és bővebb tu- dósítással szívesen szolgál az igazgatóság.

Pályázati hirdetés.

Székesfejvár sz. kir. város törvény- hatósági tisztikaránál a polgármesteri állo- más üresedésbe jutván, arra a pályázat ezennel közzététeik.

Felhivatnak mindazok, kik a 2000 frt. évi fizetésben rendszeresített polgármesteri állásra, — mely az esetben, ha az illető folyamodók közül megválasztandó egyszem- mind jogtudó, szabályrendeleteink értel- mében mint árvaszéki elnök külön évi 400 forint javadalmazásban részesítetik, pá- lyázni kívánók, miszerint felszerelt kérvé- nye ket bezárólag f. évi augusztus hó 29. napjának d. u. 5 órájáig a városi törvény- hatóság ígató-hivatalához benyújtani el ne mulasszák; — maga a választási cse- lekmény az ez évi szeptember hó 2-án tar- tandó rendes bizottsági ülésen fog meg- ejtetni.

Kelt Székesfejvárott, az 1878. évi augusztus hó 7-én tartott rendkívüli városi közgyűlés határozatából.

Ullmann Miklós, h. polgármester.

Pályázati hirdetmény.

Székesfejvár szab. kir. város törvény- hatósági tisztikárnál az üresedésben álló városi alorvosi, — nemkülönben az újabb rendszeresített szegényorvosi állomásokra a pályázat ezennel közzététeik.

Felhivatnak e szerint mindazok, kik a 300 ft. évi fizetés és a városi polgári kór- házban kijelelt szabadlakás élvezetével rendszeresített alorvosi, — nemkülönben a 400 ft. évi fizetéssel javadalmazó szegény- orvosi állomásra pályázni kívánnak, misze- rint képességeiket igazoló s okmányokkal felszerelt folyamodványaikat folyó évi augusztus hó 29-ik napjáig délután 5 órájáig a városi törvényhatóság ígató hivatalához benyújtani el ne mulasszák; maga a választás az ez évi szeptember hó 2-án megtartandó rendes bizottsági ülésen fogván eszközöltetni.

A most jelzett állomások hatásköre és teendőire vonatkozó törvényhatósági sza- bályrendeletek, folyamodók által a városi jegyzői hivatalnál rendes hivatalos órák- ban lesznek betekintheők.

Kelt Székesfejvárott az 1878-ik évi augusztus hó 7-én tartott rendkívüli köz- gyűlés határozatából.

Ullmann Miklós s. k., h. polgármester.

Árverési hirdetés.

A székesfejvári kir. tszék, mint telek- könyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a magyar földhitel-intézetnek, mint végrehajtónak, Kozma Ferenczné szül. Domokos Judith és Kozma Flóra végrehaj- tást szenvedő ellen 290 frt. 25 kr. s három félévi járadéka erejéig végrehajtás ügyében a p. baracska 52. sz. tjkvben A. I. 2. és +5. sorsz. a. bevezetett, és az 1871-ik évi 34. t. cz. 13. §-a értelmében a magyar földhitel- intézet által ezen birtokokra adott kölcsön engedélyezésekor megállapított 10623 ftra

becsült ingatlanokra az 1878. évi október hó 4-ik napjának d. e. 9 óraker, mint első és 1878. évi november hó 4-ik napjának d. e. 9 óraker, mint második határidőben Baracska község házánál nyilvános árve- résen, következő feltételek alatt eladatni fog, u. m.:

1) Kikiáltási árak a fennebb kitett becs- árak, melyen alul az első árveréskor az ár- verésre kitűzött birtokok nem fognak el- adatni.

2) Árverezni kívánók tartoznak az ing- atlan becsárának 10% készpénzben, ta- karékpénztári könyvben, vagy a pesti bör- zén hivatalosan jegyzett értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni. — A bánat- pénz lefizetés kötelezettsége alól a magyar földhitel-intézet — ha az árverezők sorába akar lépni — felmentetik.

3) Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jog- erőre emelkedésétől számítandó 1 hónap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számi- tandó 4 hónap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számítandó 8 hónap alatt, minden egyes vételári részlet után a birtokbalépés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt, ezen kir. törvényszék telekvi osztályánál előre kieszközölt utalvány alapján a hely- beli kir. adó — mint bírói leletti pénztár- nál lefizetni, — a bánatpénz az utolsó rész- letbe fog beszámíttatni.

4) Vevő köteles az épületeket a bir- tokbalépés napjával tüzkár ellen, vala- mely hazai intézetnél saját költségén biz- tosítani, s ennek megtörténté a végrehajtó bíróságnál az árverés után legfőlebb 15 nap alatt igazolni.

5) Az árverés jogerőre emelkedésekor vevő a megvett ingatlan birtokába lép, en- nélfogva a megvett ingatlan haszna és terhei ez időtől őt illetik.

6) A tulajdonjog bekebelezése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog a vevő javára hivatalból eszközöltetni. — Az átruházási költségek s mindeneműi illetékek vevőt terhelik.

7) A mennyiben vevő az árverési fel- tételek bármelyikének eleget nem tenne, a megvett ingatlan az érdektel felek bármelyi- kének kérelmére a prdts 459. §-a értelmé- ben vevő veszélyére és költségére, bánat- pénzének elvesztése mellett, újabb árverés alá bocsáttatni és csupán egy határidőnek kitűzése mellett az előbbi becsáron alul is eladatni fog.

Felhivatnak azok, kik az árve- résre kitűzött javak iránt tulajdoni vagy más igényt avagy elsőbbségi jogokat érvé- nyeshethetni vélnék, hogy e részbeni kere- seteiket e hirdetménynek a hivatalos lapban lett harmadik közzététele napjától számi- tandó 15 nap alatt habár külön értesítést nem vettek is, ezen kir. tszékhez nyújtsák be; különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fog- nak utasíttatni.

Végül felszólíttatnak azon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen törvényhatóság székhelyén, vagy annak közelében laknak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltetésük végett helyben megbízottat rendeljenek, s azok nevét és lakását az eladásig jelentsék be, ellenkező esetben Dr. Fejér Ferencz helybeli ügyvéd, mint hivatalból kinevezett ügygondnok által fog- nak képviseltetni.

Kelt a székesfejvári e. f. kir. tszék- nek 1878. évi ápril hó 12-én tartott telek- könyvi üléséből.

Danitz, Szekfü, kir. tszéki elnök. tanácsjegyző.

VÖRÖSMARTY KÖNYVNYOMDA. SZÉKESFEJVÁROTT, Kaszárnya-utca 6-ik szám. Ajánlja a mostani igényeknek minden tekintetben megfelelőleg jól berendezett üzletét, minden néven nevezendő e szakba vágó munkák izléses, pontos és jutányos kiállítására. Szammer Kálmán, tulajdonos.